

Mirko Juteršek. Anka je *Izpovednemu svetu* dodala soprogov življenjepis. *Izpovedni svet Julijana Miklavčiča* je skrbno, pretanjeno pripravljeno delo – Anka mi ga je ljubeznivo podarila ob izidu. Delo je lepo vzeti v roke, podpisanega najbolj pritegnejo litografije vesoljskih plovil in se ga – tako kot drugih – dotaknejo krajinska in sanjska občutja avtorjevih lesoreznih struktur. Z veseljem pa se sreča tudi z Anko, upodobljeno v njenih študentskih in kasnejših letih, v njenem naročju pa vidimo še dveletnega sina Daliborja, danes visokošolskega učitelja orgel, sicer magistra artiuma dunajske univerze.

Anka, odlična zgodovinarica, ki je izostrila pogled na politično zgodovino Slovencev v prvi jugoslovanski državi in pomembno dopolnila sliko o NOB na Slovenskem, se je vtisnila v srca vseh svojih kolegov in kolegic, še posebej tistih z našega inštituta. Imamo jo radi, z veseljem se srečamo z njo in njeno znanstveno besedo, radi in z njo posegamo po gradivu, ki ga je zbrala v dolgih letih sistematičnega raziskovalnega dela in pred časom nesebično predala svojim sodelavcem, radi se zavedamo, kako dragocen človek je. Ob jubileju ji inštitutski in ostali zgodovinarski kolegi in kolegice iskreno čestitamo, želimo vse najboljše in se veselimo naših prihodnjih srečanj!

Jurij Perovšek

Božo Repe – šestdesetletnik

Ko nekoga poznaš dolgo, tako kot podpisani prof. dr. Boža Repeta, zgodovinarja, univerzitetnega profesorja Oddelka za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, in ko poznaš Boža kot tistega človeka, ki je nenehno dejaven in stalno sledi intelektualnemu izzivu, se ti zdi spoznanje, da je postal šestdesetletnik, nekako nenavadno. Čas kot merilo trajanja vsega in vsakogar je tako »ujel« tudi Boža, sicer po videzu in zlasti po obnašanju ter delovanju na strokovnem, zgodovinopisnem in širšem publicističnem, družbenoangažiranem področju večnega mladeniča. Pa ne v smislu Doriana Graya in njegove slike, čeprav mu samozavesti in tudi določene mere samovšečnosti ne manjka. Sta pa ti osebni lastnosti pri Božu Repetu glede na

njegovo dejavnost zgodovinarja v veliki meri precej upravičeni. In zanj značilni.

Božo Repe se je rodil v Spodnjih Gorjah pri Bledu 6. marca 1956. Po srednji šoli v Tolminu se je vpisal na Pedagoško akademijo v Ljubljani (smer zgodovina in sloven-

ščina), ki jo je končal leta 1979. Študij zgodovine je nadaljeval na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer je leta 1985 diplomiral. V tem času je bil zaposlen (od 1982) kot arhivist v arhivu Centralnega komiteja ZKS, nato pa kot strokovni sodelavec tega organa pa tudi Marksističnega centra tega političnega organa, kar mu zdaj tisti, ki jim Repetovo delo zgodovinarja in družbenoangažiranega publicista ni všeč, radi očitajo in jim služi kot dokazilo njegove neverodostojnosti kot zgodovinarja. Ja, vsak ima svojo preteklost in Božo se je ne sramuje kot marsikateri od njegovih kritikastrov.

V času službovanja v centralnem komiteju se je začel pojavljati kot zgodovinar in takrat je začel tudi s poglobljenim raziskovalnim delom. Za temo svojega raziskovalnega dela si je izbral (ker je imel možnost uporabljati takrat še neznano arhivsko gradivo, ki ga je hranil Zgodovinski arhiv CK ZKS) eno bistvenih političnih dogajanj v Sloveniji v času druge Jugoslavije, t. i. partijski liberalizem, ki se je »dogajal« v okviru Zveze komunistov Slovenije in tudi celotne slovenske države in družbe sicer kratek čas, dobrih pet let, od nastopa Staneta Kavčiča kot predsednika slovenske »vlade« pa do njegovega padca in odstranitve iz političnega življenja. Gre za politično intenzivno dogajanje, ki je v marsičem oblikovalo slovensko prihodnost. O tem je napisal obsežno doktorsko disertacijo, ki je domala v celoti temeljila na obsežnem partijskem gradivu (večkrat težavnem za branje in razumevanje) z naslovom »Liberalizem« v Sloveniji, ki jo je leta 1992 uspešno zagovarjal na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Še isto leto je to delo izdal v knjigi z enakim naslovom, ki je izšla sicer kot redna številka revije *Borec* (št. 9–10, zato so strani različno navedene; kot številčenje revije in kot številčenje strani knjige). O tej temi je napisal vrsto člankov, posebej pa se je k »liberalizmu« Staneta Kavčiča kot poglobljenega slovenskega »liberalca« iz vrst komunistov vrnil leta 2009 v knjigi (skupaj z Jožetom Prinčičem) *Pred časom: portret Staneta Kavčiča* (Modrijan, Ljubljana 2009), v kateri sta predstavila bistvene postavke slovenskega liberalizma, ki je imel namen reformirati politični sistem in njegovo gospodarstvo ter mu dati drugačne možnosti za preživetje. Vsekakor je eden bistvenih Repetovih prispevkov za slovensko zgodovino obdelava slovenskega partijskega liberalizma kot zgodovinskega dogajanja oziroma procesa.

Ko je bila delovna skupnost CK ZKS leta 1990 ukinjena, se je bil Repe prisiljen zaposliti kot učitelj zgodovine v osnovni in srednji (strokovni) šoli, dokler ni bil junija 1992 izvoljen za docenta za novejšo zgodovino na Pedagoški akademiji Univerze v Mariboru, kjer je od jeseni istega leta predaval občo in slovensko zgodovino po letu 1918. Leta 1994 je začel kot zunanji sodelavec predavati sodobno slovensko zgodovino tudi na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani. Od jeseni 1996 je bil tam redno zaposlen in že naslednje leto je bil izvoljen za izrednega, leta 2002 pa za rednega profesorja. Kot profesor je vsekakor zelo zaposlen, saj je bil mentor več kot 420 diplomantom, kar odraža tudi njegovo uspešno pedagoško delo pri študentih, ki jim očitno zna zbuditi zanimanje in jih vsaj malo navdušiti za sodobno zgodovino. Poleg tega, da je med tistimi, ki imajo na dodiplomskem študiju največje število diplomantov, je kot nosilec predmeta o zgodovini Slovencev v 20. stoletju bil mentor številnim magistrantom in doktorandom. V letih 1999 do 2001 je bil predstojnik Oddelka za zgodovino.

Raziskovalno področje oziroma časovna premica, ki je stvar Repetovega raziskovalnega zanimanja, je zelo dolga. Raziskovalno se »spopada« s sodobno slovensko, južnoslovansko in srednjeevropsko zgodovino v t. i. kratkem 20. stoletju. Pri tem so njegove raziskave oziroma zgodovinski prikazi zelo široki, čeprav je njegova »specialnost« predvsem t. i. politična zgodovina. V tej je njegovo zanimanje posvečeno položaju Slovencev v različnih državnih tvorbah, v prvi Jugoslaviji in v drugi Jugoslaviji. Poudarek je predvsem na času druge, avnojske Jugoslavije. Glede raziskovanja na osnovi poglavitnih zgodovinopisnih metod (uporaba arhivskega gradiva) je pravi »pionir« v tovrstnih raziskavah posebnega obdobja v naši zgodovini, obdobja ali procesa demokratizacije in osamosvajanja v zadnjem desetletju obstoja druge Jugoslavije. Podpisani tvega, da njegova primerjava Boža Repeta z Metodom Mikužem ne bo vsem povšeči ali da se bo komu zdela pretirana, a se mu glede raziskovanja obdobja demokratizacije in osamosvajanja v slovenski novejši zgodovini ponuja primerjava Boža Repeta kot tistega, ki se je začel med slovenskimi zgodovinarji prvi ukvarjati s tem na znanstven način z uporabo zgodovinskih virov, in prof. Mikuža, ki je bil prvi, ki je zgodovino druge svetovne vojne, zlasti narodnoosvobodilnega boja, začel preučevati na tak način. Če je bil (o tem sicer ne gre dvomiti!) Metod Mikuž začetnik znanstvenega raziskovanja druge svetovne vojne pri nas (tudi v Jugoslaviji), je za Boža Repeta glede preučevanja procesov demokratizacije in osamosvajanja v osemdesetih in v začetku devetdesetih let 20. stoletja mogoče uporabiti prisposodbo, ki jo je za Mikuža glede njegovega »pionirstva« pri znanstvenem raziskovanju druge svetovne vojne pri nas uporabil Tone Ferenc, namreč, da je bil Mikuž prvi, ki je držal ročico pluga v oranju še nedotaknjene »terena«. Repe je vsekakor pionir (ni mišljeno ideološko, ampak v smislu tistega, ki je prvi nekaj storil) znanstvenega preučevanja zadnjega dela zgodovinskega obdobja bivanja Slovencev v jugoslovanski državi in njihovega odhoda iz nje.

Na osnovi tega raziskovalnega dela je nastalo njegovo (po sodbi pisca tega zapisa) temeljno delo, ki govori o Slovencih v procesu demokratizacije in osamosvajanja od sredine osemdesetih let dalje pa do osamosvojitve, *Jutri je nov dan: Slovenci in razpad Jugoslavije* (Modrijan, Ljubljana 2012). Knjiga je utemeljena na dostopnem arhivskem gradivu državnih in političnih organov. Uporabil je vse v Sloveniji takrat (deset let po končanju »procesov« demokratizacije in osamosvajanja) dostopne dokumente pa tudi obsežno spominsko gradivo protagonistov razpada Jugoslavije. Pri tem je bil Repetov pristop znanstven, saj je upošteval le tisto, kar mu je dalo podatke, medtem ko se je izogibal osebnih ocen avtorjev. Repetova knjiga je v resnici temeljit (in temeljen) prikaz kronike procesa razpadanja jugoslovanske države in slovenskega osamosvajanja. Knjiga prikazuje proces razpadanja SFRJ in osamosvajanja Slovenije v šestih vsebinskih poglavjih (*Slovenci in federacija, Oblast in opozicija, Gospodarski razpad države, Ustavna osamosvojitve Slovenije, JLA in Slovenci, Mednarodni vidik slovenske osamosvojitve*). Ker njegovo delo temelji na znanstvenem pristopu in na virih, je presegel raven »osamosvojitvene mitologije« in podal zgodovinsko realno podobo razpada Jugoslavije in slovenske osamosvojitve. S tem delom o slovenski osamosvojitvi je slovenskemu zgodovinopisju postavil merilo, kakšna naj bo predstavitev zgo-

dovinskega dogajanja, ki smo ga doživljali, natančneje doživeli. V sklop avtorjevega t. i. osamosvojitvenega opusa je treba šteti tudi njegovo najnovejše delo, obsežno monografsko predstavitev političnega delovanja Milana Kučana, prvega neposredno izvoljenega predsednika slovenske samostojne države, sicer pa enega od ključnih dejavnikov demokratizacije Slovenije v osemdesetih letih 20. stoletja (*Milan Kučan, prvi predsednik*, Modrijan, Ljubljana, 2015).

V zadnjem času se je začel intenzivno ukvarjati z družbenimi procesi v samostojni Sloveniji. Tako je v prispevku *Obljube in dejstva o samostojni slovenski državi* (objavljen v Slovenija v Jugoslaviji, Ljubljana 2015), analiziral vrsto obljub političnih strank za volitve 1990, ki so jih te zapisale v svoje strankarske programe in uresničitev teh programskih strankarskih pogledov po volitvah, natančneje v slovenski samostojni državi.

V povezavi s to temeljno študijo slovenskega zgodovinarja o slovenski osamosvojitvi velja omeniti drugo temeljno delo o isti temi, istem obdobju in političnih procesih v njem, namreč zbirko zgodovinskih virov o demokratizaciji in osamosvajanju v Sloveniji. Gre za bistveno gradivo, na katerem je »zgradil« svoj prikaz razpada Jugoslavije in osamosvajanja Slovenije. Z objavo dokumentov so ti dokumenti postali javni in dajejo možnost še drugim raziskovalcem, da na njihovi osnovi predstavljajo najnovejšo slovensko zgodovino. Repe je zgodovinske vire o demokratizaciji in osamosvojitvi zbral in jih za objavo odbral iz resnično »komaj obvladljive količine, ki jo hranijo slovenski arhivi«, kot je zapisal v predgovoru. Dokumenti so iz arhiva Predsedstva Socialistične Republike Slovenije, ki je zdaj v Arhivu Republike Slovenije (in zato težko dostopen, težje, kot je bil Repetu, ko je to gradivo prvi obdeloval), iz Arhiva Republike Slovenije so dokumenti ZKS (iz nekdanjega arhiva CK ZKS) in Izvršnega sveta, objavljenih je tudi nekaj dokumentov iz arhiva Sove. Nekateri dokumenti so tudi iz osebnih arhivov. Zaradi velikega obsega virov pa tudi obsega posameznih dokumentov je celoten proces demokratizacije in osamosvojitve prikazal v treh zvezkih. V prvem zvezku (2002) je predstavil opozicijo in oblast ter njun odnos, torej proces demokratizacije slovenskega političnega življenja, v drugem (2003) pa odnos Slovenije z Jugoslavijo. V tem zvezku je bistven poudarek na osamosvajanju. Tretji zvezek (2004) vsebuje dokumente o mednarodnem priznanju Republike Slovenije. Kot je mogoče primerjati Repetovo raziskovalno dejavnost o zgodovini demokratizacije in osamosvajanja z Mikuževim pionirskim delovanjem na znanstveni zgodovini druge svetovne vojne, je te vire mogoče primerjati z izdajami virov o graditvi in razvoju slovenske državnosti v 20. stoletju in tistimi iz časa po prvi svetovni vojni (*Sejni zapisniki Narodne vlade Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ljubljani in Deželnih vlad za Slovenijo 1918–1921*, za objavo jih je pripravil Peter Ribnikar) in v času druge svetovne vojne (*Dokumenti ljudske revolucije v Sloveniji oz. Dokumenti organov in organizacij narодноosvobodilnega gibanja v Sloveniji*), oboji pa so vzorčen primer, kako je treba zgodovinske vire izdajati. Repe se je tem merilom precej približal in za slovensko zgodovino in – gledano širše – zgodovino opravil veliko delo.

Božo Repe se je sicer ukvarjal oziroma se ukvarja s preučevanjem in predstavljanjem zgodovine vsega »kratkega 20. stoletja«. V sodelovanju z dr. Dušanom Nečakom je tako napisal knjigi o prvi svetovni vojni *Prelom: 1914–1918: svet in Slovenci*

v *I. svetovni vojni* (Sophia, Ljubljana 2015) – knjiga je leta 2012 izšla tudi v ruskem jeziku – in o maršalu Svetozarju Borojeviću de Bojni (Znanstvenoraziskovalni inštitut FF, Ljubljana 2010). Pri isti založbi sta leta 2008 izdala pregled obdobja od konca prve svetovne vojne do sredine tridesetih let (*Kriza: svet in Slovenci od konca prve svetovne vojne do srede tridesetih let*). Ukvarjal se je tudi z zgodovino druge svetovne vojne. Že leta 1988 je pripravil knjigo, v kateri so objavljeni faksimili različnega gradiva o kolaboraciji Slovencev med drugo svetovno vojno (*Mimo odprtih vrat: zbornik dokumentov*, Borec), lani pa pregled narodnoosvobodilnega boja slovenskega naroda med drugo svetovno vojno (*S puško in knjigo: narodnoosvobodilni boj slovenskega naroda 1941–1945*, Cankarjeva založba).

Božo Repe je tudi pisec biografij pomembnejših političnih osebnosti druge Jugoslavije, Tita, Edvarda Kardelja, Borisa Kidriča, Staneta Kavčiča, Staneta Dolanca in Milana Kučana, katerih življenje in zlasti njihovo politično delovanje je predstavil v knjigi z zgovornim naslovom *Rdeča Slovenija: tokovi in obrazi iz obdobja socializma* (Sophia, Ljubljana 2003). Lani ob koncu leta je izšel njegov prikaz političnega življenja politika Milana Kučana, ki ga je pripravljala več let. V javnosti je to delo vzbudilo veliko zanimanje in mnoge odzive, pozitivne in negativne, zaradi »predmeta«, o katerem govori Repetovo delo.

Težko je v takšnem preglednem članku predstaviti vse delo zgodovinarja Boža Repeta, saj sodi med najplodnejše slovenske zgodovinarje, zdaj in najbrž v vsej zgodovini slovenskega znanstvenega zgodovinarja. Po sistemu Cobiss, ki »meri« dejavnost posameznih raziskovalcev, je število del, ki so povezana z Repetom, vključno z diplomskimi nalogami, magistrskimi nalogami in doktorati, pri katerih je bil mentor, 1675 (do konca leta 2015). Je avtor sedemnajstih znanstvenih, šestih strokovnih monografij, velikega števila izvornih in preglednih znanstvenih člankov, poglavij v monografskih publikacijah itd. Sodeloval je na veliko znanstvenih srečanjih (konferencah, simpozijih) doma in v tujini, imel veliko število predavanj in dal mnogo intervjujev, napisal pa je resnično veliko preglednih in poljudnih člankov ter kolumn, ki so dejansko zgodovinske članki, namenjeni predstavitvi vprašanj sodobne zgodovine. Vsekakor je Božo Repe pravi ambasador slovenskega zgodovinarja »kratkega 20. stoletja« doma in v tujini. Njegovi članki in tudi knjige so v različnih jezikih objavljeni v mnogih državah. Je tudi med največkrat citiranimi slovenskimi zgodovinarji, pri čemer prednjačijo njegova dela z osamosvojitveno tematiko. Ta je vsekakor tista, ki je Repeta najbolj proslavila, in z njo si je postavil »spomenik«.

Leta 1996 je na Univerzi Vytautas Magnus v Kaunasu (Litva) en semester predaval o sodobni balkanski zgodovini. S predavanji je gostoval tudi na dunajski, graški, bratislavski, skopski univerzi, na praški Karlovi univerzi in na univerzi v Trondheimu na Norveškem. Z referati je sodeloval na resnično številnih znanstvenih srečanjih v tujini, kjer je tudi večkrat raziskoval in študiral (Österreichische Ost- und Südosteuropainstitut na Dunaju, Institut d'histoire du temps présent v Parizu). Sodeloval je v več bilateralnih zgodovinskih komisijah, ki so »razčiščevale« odnose med posameznimi narodi in njihovimi državami ter Slovenci v zgodovini, je pa tudi sodelavec oziroma član mnogih mednarodnih zgodovinskih projektov.

V tujini je sodeloval tudi v zvezi z eno od svojih strokovnih dejavnosti. Božo Repe se je namreč zelo veliko in zelo zavzeto ukvarjal z vprašanji pouka zgodovine v šolah. Kot predavatelj in aktivni udeleženec se je leta 1994 udeležil štiritedenskega seminarja o izobraževanju na UCLA (ZDA) in bil eden od zunanjih ocenjevalcev za nacionalne standarde pouka državljske vzgoje in podobnih predmetov v ZDA. V okviru nevladne organizacije Center for Democracy and Reconciliation in Southeast Europe že leta aktivno sodeluje pri pripravi učnih gradiv in izobraževanju učiteljev v jugovzhodni Evropi. V letih 1996–1998 je »doma« vodil predmetno komisijo za zgodovino, ki je prenovila vse učne načrte za pouk zgodovine v osnovnih, srednjih in poklicnih šolah, bil je član komisije za gimnazije in član Nacionalnega kurikularnega sveta. Pri Svetu Evrope deluje v komisijah in projektih, ki se ukvarjajo z različnimi vidiki pouka zgodovine, še zlasti pa s prenovo v državah jugovzhodne Evrope. Je tudi avtor in soavtor treh šolskih učbenikov, enega osnovnošolskega (*Naše stoletje*, soavtorja Dušan Nečak in Ana Nuša Kern; ta je v različici prilagojen tudi za pouk v madžarščini) in dveh srednješolskih (*Naša doba: oris zgodovine 20. stoletja: učbenik za 4. razred gimnazije*, DZS, Ljubljana 1995 (1. izdaja); *Sodobna zgodovina: zgodovina za 4. letnik gimnazij*, Modrijan, Ljubljana 1998). Vsi so doživeli že več izdaj, npr. učbenik za zadnji razred osnovne šole *Naše stoletje* je lani doživel že deveto izdajo. Prvič je izšel že leta 1998, kar lahko pomeni, da je bil napisan tako, da mu stalno posodabljanje (ali dopolnjevanje in spreminjanje zgodovine kot procesa, ki se dogaja v slovenski politiki in posledično družbi) ne škodi. Je tudi avtor enega univerzitetnega učbenika (skupaj z Dušanom Nečakom, 2003) in več drugih študijskih oziroma učnih gradiv.

Bil je sodelavec Enciklopedije Slovenije, za katero je napisal nekaj gesel, v katerih je kot prvi predstavil določeno zgodovinsko problematiko. Kot urednik za obdobje po drugi svetovni vojni in kot pisec največjega števila prispevkov, kratkih, a zelo povednih člankov o ključnih dogodkih, ki so imeli širšo »dimenzijo« v razvoju Slovencev in Slovenije, je bil eden ključnih sodelavcev pri pripravi *Slovenske kronike XX. stoletja* (Nova revija, Ljubljana 1996). Je tudi avtor obsežnega enciklopedičnega gesla o balkanskih vojnah (mišljene so vojne na ozemlju nekdanje jugoslovanske države po njenem razpadu), ki ga je napisal za *Encyclopedio of Human Rights* (Oxford University Press, Oxford, New York 2009). Repe glede na število navedb v različnih bazah podatkov o citiranosti sodi med najbolj citirane slovenske zgodovinarje doma in v tujini, kjer je zanimanje za razpad Jugoslavije med zgodovinarji veliko.

Vsekakor je težko naštetiti vsa znanstvena dela Boža Repeta, s katerimi se je umestil med najvidnejše (in zlasti najplodnejše) slovenske zgodovinarje, še težje pa je spremljati Božovo t. i. publicistično dejavnost ter njegove nastope s predavanji in številne intervjuje, v katerih mnogokrat predstavi kakšno novo zgodovinsko dejstvo ali poda oceno zgodovinskega dogajanja.

Med eno od značilnosti Repetovega delovanja kot zgodovinarja sodi tudi ukvarjanje z vprašanji zgodovinopisja, oblikovanja zgodovinske zavesti in uporabe zgodovine v javnosti. Njegovo publicistično delovanje, ki je tesno povezano z njegovim strokovnim raziskovalnim in pedagoškim delovanjem, se tako kaže v člankih z zgo-

dovinopisno vsebino, v katerih komentira zgodovinska dejstva in ocenjuje dosežke zgodovinpisja. Gre za svojevrsten način približevanja zgodovine oz. zgodovinpisja ljudem z določenimi temami, ki so aktualne v družbi, zlasti v njenem političnem (politikantskem) delu oz. delovanju tistih, ki uporabljajo zgodovino po samopostrežnem načelu, tako da iz zgodovinskega konteksta vzamejo tisto, kar za svoje politične namene in cilje trenutno potrebujejo, in to uporabijo, natančneje zlorabijo. Temu se Repe s svojo strokovno angažiranostjo zgodovinarja z obširnimi znanjem upira v svojem publicističnem delovanju. Pri tem jasno predstavi zgodovinska dejstva, jih razlaga, pojasnjuje in tudi izraža svoje mnenje oziroma ocenjuje. Nemalokrat je tudi nekoliko oseben, kar je pač posledica dejstva, da smo slovenski zgodovinarji »velika družina« s svojimi »družinskimi« skrivnostmi in zamerami. Posebna vrsta tovrstnega zgodovinpisnega delovanja Boža Repeta, z namenom približevanja zgodovine ljudem, so njegove kolumne (v resnici gre za dokaj dolge članke) v tedniku *Mladina*, ko v sicer precej dolgih člankih z aktualno zgodovinpisno vsebino predstavlja in pojasnjuje določene aktualne (v določenem trenutku glede na položaj v državi in družbi) zgodovinske dogodke, dogajanja in širše procese. Podobne aktualne zgodovinpisne zapise je objavljala tudi v drugih časnikih in časopisih. Pri tej »uporabi zgodovine v javnosti in za javnost« ne gre zanemariti mnogih intervjujev v različnih medijih, v katerih je pojasnjeval marsikatero zgodovinsko »resnico«, o kateri so ga spraševali novinarji. Kot polemik – družbenoangažirana osebnost – je zato na eni strani spoštovan, saj kot zgodovinar nastopa z namenom nezlorabljanja dejstev in t. i. resnice, na drugi strani pa pri tistih, ki jim z dejstvi ugovarja, in zaradi svojega političnega angažmaja in jasnega političnega oziroma svetovnonazorskega prepričanja domala osovražen in zaničevan. Je »trn v peti« določenim političnim osebam in njihovim krogom. V njem vidijo svojega »sovražnika«, pri čemer se proti Repetovemu delu zgodovinarja poslužujejo najrazličnejših načinov. Tudi poskusa sežiganja knjige, ki jo je napisal, v kateri je zgodovinpisno obdelal in predstavil osebnost njihovega poglobitnega političnega »sovražnika«.

Zaradi svoje angažiranosti kot zgodovinar-publicist pa tudi (ali predvsem) zaradi svojega raziskovalnega, znanstvenega dela sodi dr. Božo Repe med (naj)vidnejše slovenske zgodovinarje svoje generacije. Ne bom pa veliko pretiraval, če Boža (in njegovo delo zgodovinarja, raziskovalca, profesorja in publicista) ocenim kot pomembnejšega slovenskega zgodovinarja tudi širše, ne le generacijsko.

Zaključim lahko z »vse najboljše« Božu Repetu ob življenjskem jubileju pa tudi z željami za uspešno nadaljnjo raziskovalno dejavnost.

Zdenko Čepič